

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

שבת דף צד.

מהו הביאור בתירוץ רב ששת, וכיצד הגירסא? [תוד"ה שגג].

על הכלי	על האוכלין	כיצד הגירסא?	
חייב סקילה	חייב חטאת	"ששגג על האוכלין והזיד על הכלי"	לרש"י ¹
חייב חטאת	פטור - דהוא מזיד בלא התראה	"ששגג על הכלים והזיד על האוכלין"	לרבינו שמואל ²
	חייב סקילה ⁵	"כגון שהזיד בכלי" ⁴	לר"י ³

המוציא כדלהלן מה דינו?

הוציא אדם חי	הוציא בהמה חיה ועוף חיים	הוציא מת או בהמה חיה ועוף שחוטים, או כפותים אפי' באדם	
פטור - חי נושא עצמו ⁶	חייב	חייב	לר' נתן
פטור - חי נושא עצמו	חייב - דמשרבטי נפשיהו	חייב	לרבנן

שבת דף צד:

התולש סימני טומאה (-שערות לבנות) מן הצרעת עובר בלא תעשה, מה הדין בתלש שיערה אחת? [תוד"ה אהני].

מתוך ארבע שערות	מתוך שלש שערות	מתוך שתי שערות	
פטור	חייב מלקות ⁷	חייב מלקות	רב נחמן
פטור	פטור ⁸	חייב מלקות	רב ששת

¹ הנה הוקשה לגמ', מה נפ"מ בזה שאם נתכוון להוציא את הכלי - "חייב אף על הכלי", וכי האוכל ב' זיתי חלב בהעלם אחד חייב שנים. ותירץ רב ששת, דאה"נ שלענין חטאות חייב רק אחת, אלא מיירי (לפירש"י) כגון ששגג על האוכלין (שחשב שאין איסור להוציא אוכל בשבת) - וחייב חטאת, והזיד על הכלי (שידע שאסור להוציאו ובהתראה) - וחייב סקילה. ורבינו שמואל בתוס' הקשה על פירוש זה, דהרי בכל מקום כשאנו אומרים "חייב" הכוונה על חטאת, ואיך כאן אומר ש"חייב" אף על הכלי - והכוונה לסקילה.

² ולפירושו התירוץ, דמה שאמר "חייב אף על הכלי" היינו באופן שיכול להביא חטאת רק על הכלי ולא האוכלין, כגון שבאוכלין היה מזיד בלא התראה. ובאופן זה אם לא היה מוציא את הכלי לצורך והיה הכלי טפל לאוכלין היה פטור לגמרי.

³ ר"י תמה גם על פירש"י וגם על פירוש רבינו שמואל, דלא יתכן לחייב חטאת בשוגג היכא שהזיד באותו מעשה - דהא לא חשוב שב מידיעתו.

⁴ כן ביאר המהר"ם את הגירסא לדעת ר"י.

⁵ וה"ק, דאם צריך גם לכלי בין אם התרו בו על האוכלין ואפי' אם התרו בו על הכלי חייב סקילה על הוצאתו. [אולם כשאנו צריך לכלי, אם התרו בו על הכלי פטור מסקילה].

⁶ וביארו התוס', דהגם שודאי שעדיין הנושא הוא זה שמוציאו, והדין שחייב בשבת אפי' על דבר קל ביותר אם הוציאו. מ"מ שאני דבר חי שלא היו מוציאים במשכן, וכיון שכן לא מצאנו לאוסרו.

⁷ ס"ל שהועיל במעשיו, דהרי אם תלש עוד שיערה אחרת - אין עוד סימני טומאה.

⁸ דאזלינן בתר השתא, ועתה כשתלש - עדיין יש סימני טומאה, ולא אהני מעשיו מידי.

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

שבת דף צד:

המוציא בשבת חצי זית של מת¹, האם חייב על הוצאתו? [תוד"ה והא].

חצי זית מכזית	חצי זית מכזית ומחצה	חצי זית ממת גדול	היה רק חצי זית
חייב ²	חייב ³	פטור	פטור
חייב	פטור ⁴	פטור	פטור

לאוקימת ר' אלעזר בגמ' מה הדין בהנוטל צפרניו לעצמו⁵ בשבת? [תוד"ה אבל].

נטל ביד	נטל בכלי
פטור	לר' יהודה: חייב חטאת ⁶ לר' שמעון: פטור ⁷
לר' אליעזר	חייב חטאת

¹ אכן במוציא זית שלם חייב בכל ענין, משום שהוא שיעור חשוב. וביארו התוס', דגם בזה אהני מעשיו אפי' בכזית ממת גדול, דהא משחנתו לכזית מהמת - הרי הכזית מטמא בפני עצמו, ואם היו מוציאים את המת ומשאירים את הכזית עדיין הבית טמא, והרי שאהנו מעשיו כשהוציא לכזית זה שהוא לא יטמא את הבית.

² דאהני מעשיו שהוציא את הטומאה מן הבית.

³ רב נחמן לשיטתיה ס"ל דאף שעתה לא מהני מעשיו מידי - דעדיין יש כזית טומאה בבית, מ"מ מהני לענין שעתה אם יחסר מעט מהכזית יהיה הבית טהור.

⁴ ס"ל לרב ששת דהשתא לא מהני בהוצאתו מידי, דהרי נשארה עדיין טומאה בבית כשהיתה.

⁵ אכן בנוטל לחברו לדברי הכל פטור.

⁶ ביארו התוס', דכל מה שאמר ר' אלעזר דלדברי הכל חייב חטאת, היינו דוקא אליבא דר' יהודה שמחייב במלאכה שאינה צריכה לגופה.

⁷ ביארו התוס', דזו ההו"א בגמ' לומר דמהו דתימא דגם בכלי פטרי רבנן, והיינו דדלמא ס"ל לרבנן כר"ש. ועל זה דחתה הגמ', דא"כ היה להו לאפלוגי בכלי ולאשמועינן כח דרבנן דאפי' בכלי פטור, אלא ודאי דס"ל כר' יהודה. אכן רש"י פירש דהו"א לפטור לרבנן אפי' בכלי, הוא משום דלא שייכא גזיזה אלא בצמר. ודחה זאת ר"י, דזה לא הוה סלק"ד, דפשיטא שאין חילוק בין בעלי חיים, ובכל בעלי חיים שייך גזיזה.